

KPMG foorum 21

Juhtimisajakiri otsustajatele
KPMG Baltics AS

2009

Fookuses on kannapööre

Täispööre energiamõtlemises

Sandor Liive: Ettevõtja valikuvabadus elektri ostmisel suureneb

Kontserni ümberkujundamine võimaldab maksudelt säästa

IFRS for SMEs – ühine rahvusvaheline raamatupidamisstandard väikeettevõtetele

Pidev auditeerimine tõhustab sisekontrolli

Dividend – hea maksude optimeerimise vahend?

Värsked globaalsed uuringud võtavad luubi alla tulumaksu ja siirdehinnad

Summary in English

Sisukord

Eessõna Andris Jegers	3
Täispööre energiamõtlemises Peter Kiss	4
Sandor Liive: Ettevõtja valikuvabadus elektri ostmisel suureneb	8
Kontserni ümberkujundamine võimaldab maksudelt säästa Joel Zernask	9
IFRS for SMEs – ühine rahvusvaheline raamatupidamisstandard väikeettevõtetele Eero Kaup	10
Haiba lapsed lustisid seikluspargis	12
Pidev auditeerimine tõhustab sisekontrolli Karin Rätsep Alar Kurvits	14
Dividend – hea maksude optimeerimise vahend? Joel Zernask Aidi Kallavus	16
Värsked globaalsed uuringud võtavad luubi alla tulumaksu ja siirdehinnad	19
Uudisnupud	20
Summary in English	22

4

Kui uusi tootmisvõimsusi ei rajata, hakkab alates 2016. aastast Eesti sõltuma elektrienergia impordist. Ja kõige tõenäolisemalt hakatakse importima Venemaalt.

8

Järjest olulisem on energiakasutuses olla tark. Kui käituda läbimõeldult, on võimalik ettevõttes kokku hoida väga palju raha.

9

Ühinemise või jagunemise käigus vara üleandmist ei maksustata käibe-ega tulumaksuga.

10

Uus rahvusvaheline raamatupidamisstandard *IFRS for SMEs* võimaldab ettevõtetel rakendada märksa kompaktsemat, kuid siiski rahvusvahelist raamatupidamistava.

14

Peamine erinevus pideva auditeerimise ja pideva jälgimise vahel on, et auditeerimisega tegeleb siseaudiitor ning jälgimisega ettevõtte juhatus.

14

Dividend – hea maksude optimeerimise vahend? Joel Zernask Aidi Kallavus	16
--	----

16

Oleme oma ettepanekud ja mõtted dividendide maksustamise küsimustes maksuhaldurile edastanud ning loodame, et juhendi lõppversioonis saavad kõik ebamäärasused täpsustatud.

Andris Jegers
KPMG Baltics AS
tegevjuht, partner
tel 6268 700
ajegers@kpmg.com

Hea lugeja!

Ei peatu siinkohal finantskriisi esimesel aastapäeval ning sügiseselt langevatel lehtedel. Nagu Pärnu Juhtimiskonverents, mida KPMG teist aastat toetab, nii arutleb ka meie ajakirja seekordne number kannapöörde teemadel. Majanduses valitsevate meeleoludega on tegusad inimesed nangunii kursis, nüüd on aeg käised üles käärida ning leida võimalused, kuidas ettevõtted ja organisatsioonid keerulised olud enda kasuks saavad keerata.

Käesoleva aasta märksõnaks on olnud saneerimine, mille tulemusena päästetud ettevõtted on paraku selges vähemuses. Kuid on ka teisi võimalusi. Kontserni ümberkujundamine ning ettevõtete ühinemised ja jagunemised

on tee, mida valida ning ennetada võimalikke probleeme.

Rääkides globaalsemalt, energeetikas saab üha selgemaks tõsiasi, et endisti viisi enam jätkata ei saa. KPMG energiasektori globaalne juht Peter Kiss kirjutab, et kuigi Eestis on põlevkivi näol olemas elektri tootmiseks vajalik kütus, on energiatootmise mitmekesistamine möödapääsmatu. Ilmselgelt mõjutab energiasektoris toimuv globaalset majandust ning tuleviku arengutsenaariumidega kursisolek aitab organisatsioonidel oma tegevussuundi paika panna.

Soovist säästa keskkonda on ka meie ajakiri teinud omamoodi kannapöörde ning ilmub nüüdsest taaskasutuspaperil. •

Täispööre energiamõtlemises

Elektrivarustuskindlus Eestis pikas perspektiivis – milline tee valida?

Peter Kiss

KPMG energiasektori globaalne juht
pkiss@kpmg.com

Varustuskindlusel on kogu maailma energeetikatööstuses täita üha tähtsam roll, aga eriti oluline on see Balti regioonis. Eesti, Läti ja Leedu elektritööstused kuuluvad endiselt IPS/UPS ühendenergiasüsteemi tsooni, kus endiste liiduvabariikide ülekandevõrgud on omavahel tihedalt seotud ning ülemvõim kuulub Venemaa elektritööstusele RAO UES. Kuigi 2006. aastal loodi veealuse kaabli kaudu ühendus Soome elektrisüsteemiga, on see ühendus siiski nõrk ning Balti riigid on Euroopa elektrisüsteemist endiselt ära lõigatud. Kuna Venemaa ja Balti riikide suhetes on selgelt tuntavad poliitilised pinged, tekitab taoline ärälõigatus mitmeid probleeme.

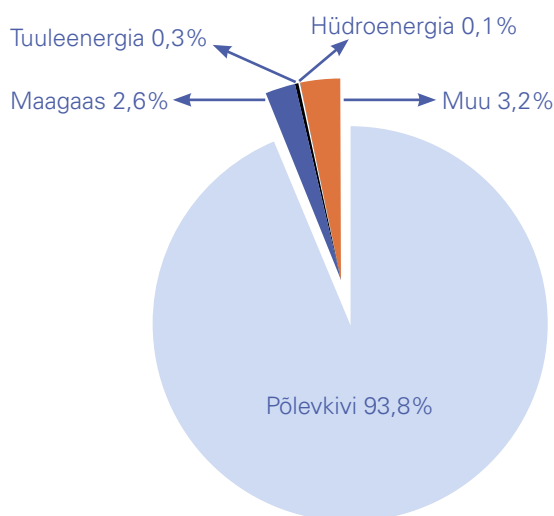
Muutlikus poliitilises kliimas on väga suureks väärtuseks ja eeliseks, et

93,8 protsenti Eestis loodavast energiast toodetakse põlevkivi kasutavates elektrijaamades. Kuna põlevkivi kaevandatakse Eestis ja riik ekspordib elektrit rohkem kui impordib, on Eesti elektritööstus sisuliselt sõltumatu küttuse impordist.

Kui uusi tootmisvõimsusi ei rajata, hakkab alates 2016. aastast Eesti sõltuma elektrienergia impordist. Ja kõige tõenäolisemalt hakatakse importima Venemaalt.

Ent peagi selline soodne olukord muutub. Euroopa Liidu (EL) direktiivid seavad ranged piirangud suurte

Elektri tootmiseks kasutatavad energiaallikad

Allikas: Eesti konkurentsiamet
Aruanne elektri- ja gaasiturust Eestis, 2008

Eesti installeeritud elektritootmisvõimsus 2007. aastal

Narva Elektriijaamad – vanad plokid	1 754	Põlevkivi	Eesti Energia
Narva Elektriijaamad – uued plokid	386	Põlevkivi	Eesti Energia
Iru Elektriijaam	171	Maagaas	Eesti Energia
Ahtme koostootmise jaam	27	Põlevkivi	Eesti Energia
Taastuvad energiaallikad kokku	59	Tuul, vesi, biogaas	Erakapital
Koostootmine, muud	84	Põlevkivi, turvas, maagaas	Erakapital
KOKKU	2 481		

Allikas: Eesti konkurentsiamet, Aruanne elektri- ja gaasiturust Eestis, 2008

põletustehaste poolt emiteeritavatele lämmastik- ja vääveloksiididele (SO_x ja NO_x). Liitumisläbirääkimistel EL-iga sai Eesti loa üleminekuperioodiks 2015. aastani, kuid alates 2016. aastast tuleb Narva Elektriijaamade tolmpõletusplokid sulgeda või renoveerida, kuna need ei vasta EL-i keskkonnanõuetele. See tähendab, et kui renoveerimist ei toimu, tuleb sulgeda 1754 MW tootmisvõimsusi, mis teeb enam kui 70 protsenti praegu Eestis installeeritud tootmisvõimsustest. Kui uusi tootmisvõimsusi ei rajata, hakkab Eesti sõltuma elektrienergia impordist.

Kõige tõenäolisemalt hakatakse importima Venemaalt, kuna ühendus EL-i riikidega on ebapiisav (isegi kui kavandatakse uusi ühendusi) ning teised Balti riigid seisavad silmitsi samasuguse tootmisvõimsuste nappusega.

Seepärast vajab Eesti elektritööstus täispööret energiamõtlemises ning tuleb otsustada, milline elektrienergia tootmisstruktuur oleks Eesti jaoks kõige kasulik. Kuna elektriijaamad

kavandamisele, litsentsi saamisele, rahastajate leidmisele, ehitamisele ja tootmis- rakendamisele kulub sõltuvalt elektriijaama tüübist 3-10 aastat, pole aega otsuse langetamisega viivitada.

Arvesse tuleb võtta mitmeid tegureid

Üks olulisemaid nõudmisi on varustuskindlus; kütuste või koguni elektrienergia importimisele tuleb siiski eelistada kodumaiseid allikaid. Eriti puudutab see impordi Venemaalt või Valgevenest.

On üsna tõenäoline, et põlevkivil rajanev elektrienergiatootmine aja jooksul oma juhtpositsiooni kaotab.

Väga tähtsad on ka keskkonnaga seotud küsimused. Lisaks SO_x ja NO_x emissioonipiirangute järgimisele on veel teisigi euoliidu nõudmisi, mis

avaldavad olulist mõju Eesti tulevasele tootmisstruktuurile. 2020. aastaks peab taastuvenergia moodustama 25 protsenti energia lõpptarbimisest Eestis (2005. aastal oli see 16,6%). Lisaks mängib otsustavat rolli Euroopa CO₂ poliitika.

Samuti tuleb mõelda tööjõupoliitika- le, kuna põlevkivi kaevandamine ja elektrienergia tootmine annab tööd mitmele tuhandele eestimaalasele. Üheks võtmeküsimuseks on muidugi rahastamine. Kuna riigile kuuluval suurimal energiaettevõttel ja Narva Elektriijaamade omanikul Eesti Energia AS-i ei jätku piisavalt omakapitali investeeringute finantseerimiseks, on vaja pankadele vastuvõetavaid projekte.

Tänu arvukatele omavahel võistlevatele tehnoloogiatele on energiavajaduse rahuldamiseks võimalik kasutada mitmeid allikaid. Järgmisel leheküljel on tabelis ära toodud olulisemad valikud ning peamised poolt- ja vastuargumendid.

Tehnoloogia	Poolt	Vastu
Põlevkivi	<ul style="list-style-type: none"> • Kodumaine kütuseallikas, ei sõltu kütuste impordist • Tööhõive seisukohast parim lahendus 	<ul style="list-style-type: none"> • Suured investeerimiskulud (iseegi renoveerimise puhul) • Väga kõrge CO₂ emissioonitase • Elektri hind sõltub CO₂ hindadest. Kui CO₂ hinnad on kõrged ja elektrijaamad ei saa tasuta kvoote, on toodetav elektrienergia väga kallis
Taastuvad energiaallikad	<ul style="list-style-type: none"> • Süsinik-neutraalne (CO₂) protsess • Kodumaine kütuseallikas, ei sõltu kütuste impordist • Taastuvenergia tootmisvõimsuste suurendamine on ühtlasi seadusjärgne kohustus, kuna Eesti peab taastuvenergia osatähtsuse osas järgima ELi nõudmisi 	<ul style="list-style-type: none"> • Tuul ja vesi ei ole usaldusväärsed energiaallikad; tuleb rajada suures mahus tasakaalustavaid ja varutootmisvõimsusi • Taastuvenergiast ei piisa tootmisvõimsuste puudujäägi katmiseks
Tuumenergia	<ul style="list-style-type: none"> • Süsinik-neutraalne (CO₂) protsess • Mõõdukas sõltumine kütuste impordist (tuumakütust saab ladustada ning seda saab osta erinevatest allikatest) • Konkurentsivõimelised baaselektri hinnad 	<ul style="list-style-type: none"> • Ülisuured investeerimiskulud • Elektri jaam ei valmi enne 2016. aastat • Puudub tuumenergia kultuur ja vastavad spetsialistid (tuginedes Eesti arenguplaanidele)
Maagaas	<ul style="list-style-type: none"> • Mõõdukas CO₂ emissioon • Optimaalne varuenergiaallikana ja tippkoormusi silmas pidades • Optimaalne elektri ja soojuse koostootmiseks • Investeerimiskulud väikesed, suhteliselt kiiresti paigaldatav 	<ul style="list-style-type: none"> • Uues elektrijaamas tuleb primaarenergia tootmiseks rajada väga suured gaasikütel töötavad tootmisvõimsused ja vältimaks sõltuvust Venemaa impordist, tuleb ehitada uued maagaasitorustikud Euroopa gaasitootja maadesse (Norra, Taani) või LNG (vedeldatud maagaasi) terminalidesse

Otsustamisel peab lähtuma varustuskindlusest

Ilmselt jääb põlevkivi ka edaspidi Eesti kõige olulisemaks energiaallikaks. Põlevkivi leiukohti on Eestis küllaldaselt, tootmisel rakendatakse kohalikku tööjõudu ning Eestil on laialdane põlevkivialane kogemus. Samas on üsna tõenäoline, et põlevkivil rajanev elektrienergiatootmine aja jooksul oma juhtpositsiooni kaotab.

Olemasolevate taastuvate energiaallikate kasutamine ei ole pelgalt võimalus tootmisvõimsuste puudujäägi vähendamiseks; see on ka seadusjärgne kohustus. Mõelda tuleks tuule-, vee- ja biomassienergia kasutamisele.

Ilmselt jääb põlevkivi ka edaspidi Eesti kõige olulisemaks energiaallikaks.

Samas peab märkima, et taastuvatest energiaallikatest ei piisa tootmisvõimsuste puudujäägi katmiseks; taastuvenergia on küll oma osa probleemi lahendamisel, kuid üksnes taastuvate energiaallikate kasutamine lahendust ei too.

Tuumaenergia on samuti üks reaalsetest võimalustest. Tuumaenergia kasutuselevõtuks on erinevaid variante. 2006. aasta 28. veebruaril kirjutasid Balti riikide peaministrid alla ühisavaldusele uue tuumaelektrijaama võimaliku rajamise kohta Leedus. Lisaks sellele on võimalik ehitada uus tuumaelektrijaam ka Eestisse (nagu seda plaanib Eesti Energia AS) või ühineda Soome tuumaenergiaprojektiga. Samas on üsna ebatõenäoline, et uue tuumaelektrijaama saaks Balti regiooni ehitada enne 2016. aastat.

Samavõrra arvestatav allikas elektrienergia tootmiseks on ka maagaas. Tegutsevad tuulepargid vajavad varuelektrijaama, mida saaks tööle panna, kui tuult napib. Selleks otstarbeks sobivad suurepäraselt kiiresti käivitavad avatud tsükliga gaasiturbiinid. Ja kui ehitatakse uued maagaasi ühendused LNG-terminalidesse või sellistesse maagaasi tootvatesse Euroopa riikidesse nagu Norra või Taani (mis on ühtlasi oluline ka maagaasi varustuskindlust silmas pidades, kuna praegu sõltub Eesti väga suurel määral Vene maagaasi impordist), oleks mõttekas kaaluda kombineeritud tsükliga gaasiturbiinelektrijaamade (CCGT) ehitamist.

Pärast valikuvõimaluste ja vastamata küsimuste vaagimist ning pikaajalise varustuskindlusega seotud teemade käsitlemist tuleb Eesti elektrienergia uue tootmisstruktuuri rajamisel toetuda kolmele nurgakivile:

- tulevikus peab iga elektrijaama arendamist käsitleva otsuse langetamisel lähtuma eelkõige varustuskindlusest;
- Balti riigid peavad tegema koostööd omavahel ja samuti teiste ELi liikmesriikidega. Aga et oleks füüsiliselt võimalik koostööd teha, on vaja ehitada uued elektri- (ja maagaasi-) ühendused. ELi energiasüsteemiga lõimumisele pole alternatiivi;
- tulevase tootmisstruktuure puudutavate otsuste langetamine nõuab otsustajatelt väga hoolikat ja laiaulatuslikku eeltööd. Kaaluda tuleb kõiki võimalikke tehnoloogilisi lahendusi, kuna Eesti tööstus- ja kodutarbijate varustamist mõistlike hindadega elektrienergiaga saab tagada üksnes tehnoloogiate kombineerimisega. •

Sandor Liive: Ettevõtja valikuvabadus elektri ostmisel suureneb

KPMG Foorum küsitles Eesti Energia juhatuse esimeest Sandor Liivet.

Mis on kõige tähtsamad muutused Eesti energeetikas lähema viie aasta jooksul?

Kaks kõige olulisemat asja on vabaturule üleminek ja uute puhtamate ning säästlikemate energiatootmisviiside pidev väljaarendamine. Uute tootmisviiside alla mahuvad nii põlevkivi väärtustamine, taastuvenergia lahenduste järjest ulatuslikum rajamine kui ka uuringud tuumaenergeetika kasutuselevõtuks. Kindlasti on tähtsal kohal ka põlevkiviõli tootmise laienemine, selles valdkonnas on Eesti Energia üks väheseid kogenud ettevõtteid maailmas, nii et see tähendab meile ka võimalust osaleda erinevates projektides väga paljudes riikides alates Jordaniast ja lõpetades näiteks USAg.

Mida toob kaasa energiaturu avanemine?

Ühest küljest toob see endaga kaasa suurema konkurentsi Eesti turul, kuid teisest küljest avanevad turud ka teistes riikides ning see pakub Eesti Energiale võimalust konkureerida naaberriikides. Koduturul on meie eesmärk loomulikult see, et Eesti Energia

oleks kliendi esimene valik ka siis, kui turul on mitmeid pakkujaid. Kuna pakume kindlat ja kohalikku elektrit, siis on meil tänu sellele teatud eelised, kuid lisaks sellele peab olema tasemel meie teenindus, kogu ettevõtte nägu peab olema pööratud kliendi poole. Välisturgudel soovime saavutada turuosa, mis on piisav, et olla oluline tegija siinses piirkonnas. Oleme seadnud ambitsioonikaks maksimumeesmärgiks müüa viie-kuue aasta pärast elektrit kahele miljonile kliendile Läänemere piirkonnas, Eestis on kliente umbes pool miljonit.

Mida tähendavad need muutused ettevõtjatele?

Ettevõtjale tähendavad muutused seda, et suureneb valikuvabadus, kust elektrit osta. Kindlasti näevad kõik turuosalised vaeva sellega, et tulla välja parimate ja konkurentsivõimeliste pakkumistega – see ei ole iseenesest ettevõtjale halb uudis. Samas tähendab vaba turg seda, et elektrihinnad kõiguvad rohkem kui seni, sõltudes rahvusvahelisest nõudlusest.

Mis ootab ees põlevkivienergeetikat?

Põlevkivienergeetika on üks Eesti innovatsiooni tippsaavutusi ning selle arendamine jätkub pidevalt. Nähtavas tulevikus pole usutav, et me saaksime toota elektrit ainult taastuvenergia allikatest või isegi ainult tuumajaama abil – põlevkivienergia jääb veel pikaks ajaks. Samas on oluline muuta seniseid tehnoloogiasid säästlikumateks ja efektiivsemateks. Põlevkivienergeetika teine suund on põlevkivist õli tootmine ning see suund pakub väga huvitavaid võimalusi kõikjal maailmas.

Kas teie arvates on Eesti suuremates ettevõtetes viie aasta pärast energeetikajuhid sama tavalised kui finants- või turundusjuhid?

Järjest olulisem on energiakasutuses olla tark. Kui käituda läbimõeldult, on võimalik ettevõttes kokku hoida väga palju raha. Seepärast ma usun küll energialahenduste eest vastutavate inimeste hulga ja tähtsuse kasvu. Kas see roll on sama tavaline kui finants- või turundusjuhi roll või liidetud kokku näiteks keskkonna eest vastutava ametikohaga, see sõltub juba ettevõttest. •

Kontserni ümberkujundamine võimaldab maksudelt säästa

Väljakutseid esitav majandustsükkel paneb nii rahvusvahelisi kui kohalikke ettevõtjaid mõtlema kulude kokkuhoiule. Kaaluda tasub kontserni ümberkujundamist, et vabaneda dubleerivatest tegevustest, ebaratsionaalsetest tarneahelatest ning suurtest kontserni haldamise kuludest. KPMG on nõustajana osalenud paljudes taolistes restruktureerimistes. Kinnitame, et lisaks äritegevuse korrastamisele saavutatakse kontserni ümberkujundamise käigus ka oluline maksukas.

Joel Zernask

KPMG Baltics AS
maksu- ja õigusnõustamise
valdkonna juht
tel 6268 791
jzernask@kpmg.com

Restruktureerimistel tuleb sageli otsustada, kas muuta ettevõtete juriidilist struktuuri või piisab varade liigutamisest. Tihti piisakski, kuid saavutamata jääks oluline kokkuhoid maksudelt. Üksikvarade üleandmine on reeglina käibemaksuga maksustatav ja tekitab näiteks finantsasutustele, kindlustusettevõtetele ja olulise laenukäibega firmadele (ehk sisendkäibemaksu piiratud mahaarvamiso-

gusega ettevõtetele) käibemaksukulu. Ettevõtte kui tervikvara, mis sisaldab kõiki varasid, nõudeid-kohustusi ja lepinguid, saab küll üle anda ka käibemaksuväliselt, kuid kuna see on siiski rahaline tehing, siis peab see kontsernisisesel ümberkorraldusel käigus olema tehtud turuhinnas. Viimane omakorda toob kaasa õige hinna määramise küsimuse ja finantseerimisega seotud probleemid.

Nii võibki kujuneda märgatavalt soodsamaks kontserni ümberkujundamine äriühingute ühinemise või jagunemise kaudu, mille puhul maksukulu ning finantseerimisega seotud riske ei teki, sest ühinemise või jagunemise käigus vara üleandmist ei loeta käibe-ega tulumaksuga maksustatavaks tehinguks.

Lisaks on pärast ühinemist – sealhulgas ka ülepiiriühinemist (*cross-border merger*) – ettevõttel võimalik vähendada maksuvaba aktsia- või osakapitali, mis võrreldes emaetvõtjale dividendi maksmisega annab tulumaksu võrra kokkuhoidu. Nimetatud efekt saavutatakse seeläbi, et ühinemise käigus ühendatavate äriühingute omakapitalid sisuliselt liidetakse. Tulumaksuseaduse kohaselt aga ei maksustata aktsiakapitali vähendamise käigus

tehtavaid väljamakseid osas, mis on aktsionäri poolt ettevõttesse sisse makstud. Nii saab pärast ühinemist kõikidesse ühinenud firmadesse sissemakstud omakapitali aktsiakapitali muudatuste kaudu aktsionäridele välja maksta. Maksusäästu suurendamiseks võib kõigepealt teha hiljem ühendatavate äriühingute aktsiate või osadega ühendavasse firmasse mitterahalise sissemakse, mille puhul ei lisandu ühinemisjärgselt allesjääva äriühingu omanike sissemaksele mitte ainult ühinevate äriühingute aktsia- või osakapitali summa, vaid ettevõtete reaalsed väärtused, mis võivad nende aktsia- või osakapitalist olla kordi suuremad. Loomulikult peavad kõik tehingud omama reaalselt sisu ja eesmärki, mitte ainult maksukasuaajendit. Samuti tuleb veenduda, et süsteemi toimimiseks vajalikud eeldused oleksid olemas või saaksid restruktureerimise algstaadiumis loodud.

Põhjalikult läbimõelduna on kontserni ümberkujundamise korral võimalik äri- ja listele kasudele lisaks saavutada maksusääst, mis katab kuhjaga kõik ümberkujundamisega kaasnenud kulud. KPMG on heameelega valmis oma klientidega kaasa mõtlema, kuidas saavutada parim võimalik tulemus! •

IFRS for SMEs – ühine rahvusvaheline raamatupidamisstandard väikeettevõtetele

Ilmselt on peagi Eestis võimalik raamatupidamisaruandeid koostada meie hea tava ja IFRS-i kõrval veel kolmandas formaadis – keskmistele ja väikeettevõtetele mõeldud rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (*IFRS for SMEs*) järgi.

Eero Kaup

KPMG Baltics AS juhtivauditiitor
EV Raamatupidamise Toimkonna liige
tel 6268 734
ekaup@kpmg.com

9. juulil 2009 võttis Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) vastu uue standardi *IFRS for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs)*, mis on oluliselt lihtsustatud versioon täismahus rahvusvahelistest raamatupidamisstandarditest (IFRS). Esmakordselt ajaloos on nüüd olemas ühine rahvusvaheline raamatupidamisstandard ka väiksemate ettevõtete jaoks.

Viieaastase arendusprotsessi tulemusena üllitas IASB raamatupidamisreeglid, mis peaksid keskmiste ja väikeettevõtete aruandluse üle maailma muutma kvaliteetsemaks ning rohkem võrreldavaks, suurendades nii aruannete kasutajate usaldust nende firmade vastu. Samuti peaks võrreldes IFRS-iga vähenema nii aruandeid koostavate ettevõtete koormus kui ka nende riikide halduskoormus, mis kehtestavad *IFRS for SMEs* oma rahvuslike raamatupidamisreeglite asemel.

Kellele on uus standard mõeldud?

Uus standard on mõeldud lahendama vastuolusid, mis tekivad väiksematel ettevõtetel IFRS-i detailseid arvestus-

reegleid ja põhjalikke avalikustamisnõudeid järgides. IFRS oma põhjalikkuses on siiski sobivaim ettevõtetele, mille aruannete vastu on investoritel ja laiemal avalikkusel kõrgendatud huvi. Tavaliselt on need ettevõtted ka üsna suured. Samas on IFRS rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamistava ja sellisena sobib hästi järjest enam rahvusvahelisemaks muutuva äritegevuse kirjeldamiseks. Seetõttu on kas investorite, finantseerimisasutuste või regulaatorite surve IFRS hetkel üsna levinud ka keskmise suurusega ja väikeste ettevõtete aruandluses.

On selge, et hoolimata oma tunnustatud kvaliteedist on IFRS-i järgimine väiksematele ettevõtetele sageli liialt koormav, põhjustades ettevõtte suuruse kohta ebaproportsionaalseid kulusid. Teisalt on just keskmistel ja väikeettevõtetel sageli raskusi kapitali kaasamisel, mistõttu aruandluse kvaliteet on väga oluline. Uus rahvusvaheline raamatupidamisstandard *IFRS for SMEs* võimaldabki ettevõtetel rakendada märksa kompaktsemat, kuid siiski rahvusvahelist raamatupidamistava.

Milline on keskmise suurusega ja väikeettevõtte?

Kindlasti tekib küsimus, et millised ettevõtted võiksid Eestis vastata mõistele „keskmised ja väikeettevõtte“? Standardis ei defineerita seda mitte ettevõtte suuruse, vaid pigem aruandekohustuse järgi. Standardi järgi peab ettevõtte vastama kahele tingimusele:

1. Ettevõtte vastu peab puuduma kõrgendatud avalik huvi. Kõrgendatud avaliku huvi ettevõtte on näiteks pangad, kindlustusseltsid, börsil noteeritud ettevõtte. IASB visiooni kohaselt peaksid kõrgendatud avaliku huvi ettevõtte koostama täismahus IFRS-i aruanded.
2. Ettevõtte koostab ja avalikustab finantsaruandeid ettevõttevälistele tarbijatele. Eestis on raamatupidamise aastaaruande koostamine ja avalikustamine ettevõtetele hetkel kohustuslik.

Seetõttu jääb standardist selguseks, kus jookseb piir suurettevõtete, keskmise suurusega ja väike- ning mikroettevõtete vahel. Näiteks Euroopa Komisjoni 2003. aastal avaldatud definitsiooni kohaselt on keskmise suurusega ettevõttes alla 250 töötaja, väike-ettevõttes alla 50 töötaja ja mikroettevõttes alla 10 töötaja.

Eestis on ettevõtte meie majanduse väiksuse tõttu reeglina väikesed või

väga väikesed ning järelkult saaksid uut standardit rakendada enamuse kohalikke firmasid. Samuti on tõenäoline, et mikroettevõtetele võib isegi „vähendatud“ IFRS jääda liiga koormavaks.

Millised erinevused on uue standardi ning IFRS-i ja Eesti hea raamatupidamistava vahel?

Uue standardi peamised omadused võrreldes IFRS-iga on:

1. Oluliselt vähem detailseid juhiseid. Seetõttu võib tekkida erinevusi arvestuspõhimõtete rakendamisel, olgugi, et peamised põhimõtted on IFRS-iga ühised.
2. Lihtsustatud kajastamise ja hindamise reeglid. Näiteks on lihtsustatud kinnisvarainvesteeringute ja immateriaalse vara arvestuse reegleid ning paljud harvem esinevad raamatupidamisreeglid pole üldse uues standardis kirjeldatud.
3. Vähem valikuid. Elimineeritud on keerulisemad võimalused reeglites, kus IFRS annab mitu võimalikku varianti. Näiteks on finantsvarade klassifitseerimisel ette nähtud kaks valikut IFRS-i nelja asemel.
4. Palju vähem avalikustamise nõudeid.

Märgatav erinevus on ka kvantiteedi poole pealt – kui „päris“ IFRS-standardid köidetuna ühte raamatusse on üle 2700 lehekülje teksti, siis „väike“ IFRS-standard koos lisadega on ainult 350 lehekülje.

Erinevalt IFRS-standardite kogumikust on *IFRS for SMEs* eraldiseisev terviklik standard. Seega on ettevõtetel võimalik deklareerida vastavust kas täismahus IFRS-ile või *IFRS for SMEs*-standardile, kuid kombineeritud vastavust ei ole ette nähtud. Ainus erand sellest reeglist kehtib finantsinstrumentide kohta, kus *IFRS for SMEs*-i korral on ettevõtetel võimalus rakendada ka rahvusvahelise raamatupidamisstandardi IAS 39 reegleid.

Uues standardis reguleerimata küsimuste korral ei pea ettevõtte järgima täismahus IFRS-i reegleid, vaid *IFRS for SMEs*-standardi üldpõhimõtteid ja analoogiat. Eesti hea raamatupidamistavaga võrreldes on *IFRS for SMEs* võrdlemisi proportsionaalse suurusega, sest ka Eesti hea raamatupidamistava põhineb IFRS-il, olles sisuliselt selle lihtsustatud koopia.

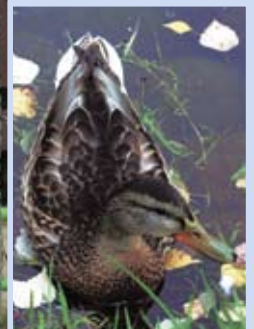
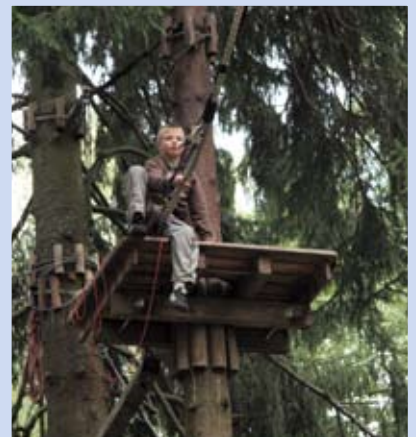
Kas ja millal saab uut standardit kasutama hakata?

IFRS for SMEs puhul on määratlemata, millal tuleb uus standard kasutusele võtta. Iga riik peaks selle rakendamise lubamise ja rakendamise alguse otsustama iseseisvalt. Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna arvamus kohaselt võiks uut standardit lubada Eestis kasutada kolmanda alternatiivina IFRS-i ja Eesti hea raamatupidamistava kõrval ning otsest põhjust sellega viivitamiseks ei ole. •

Haiba lapsed lustisid seikluspargis

Septembris pani kamp KPMG töötajaid
õla alla vahvale hea tahte algatusele –
korraldasime Haiba Lastekodu 22-le poisile-
tüdrukule kaks vahvat turnimisõhtut Nõmme
Seikluspargis, millele järgnes kosutav eine
Hesburgeris.

Pidev auditeerimine tõhustab sisekontrolli

Karin Rätsep
KPMG Baltics AS
siseauditi teenusvaldkonna juht
tel 6268 751
kratsep@kpmg.com

Alar Kurvits
KPMG Baltics AS ärinõustaja
tel 6676 801
alarkurvits@kpmg.com

435-st kõrgema juhtkonna liikmest kasutab 26,1 protsenti riskide ja kontrollide alal innovaatilise lahendusena äritegevuse järgimiseks ja analüüsiks reaalaja andmete kogumist, selgus 2007. aastal Economist Intelligence Unit'i poolt läbi viidud uuringust. 43,4 protsenti vastanutest kavatseb seda aga järgneva kolme aasta jooksul tegema hakata. Lihtsamalt öeldes: juhid kasutavad või on kasutusele võtnud pideva auditeerimise ja jälgimise metoodikat (*Continuous Auditing/Continuous Monitoring*).

Pidev auditeerimine on siseaudiitori poolt sagedaste indikaatorite ning auditi tõestusmaterjali kogumine ettevõtte infotehnoloogiasüsteemidest, protsessidest, operatsioonidest või kontrollidest pikema perioodi vältelt. Pideva auditeerimise eesmärgiks on tõsta auditi efektiivsust ja mõju, reageerida kiiremini äririskidele ning aidata tagada vastavust protseduuride ja regulatsioonidega. **Pidev jälgimine** on aga automaatne tagasiside mehhanism, mille abil saab juhatus informatsiooni süsteemide, kontrollide ja operatsioonide ettenähtud viisil töötamise kohta.

Peamine erinevus pideva auditeerimise ja pideva jälgimise vahel on, et auditeerimisega tegeleb siseaudiitor ning jälgimisega ettevõtte juhatus. Audiitor kasutab saadud andmeid auditite täpsemaks ja ajakohasemaks planeerimiseks, samas kui juhtkond kasutab andmeid igapäevaste tege-

vuste efektiivsemaks haldamiseks ning kiiremaks reageerimiseks probleemide puhul.

Peamine erinevus pideva auditeerimise ja pideva jälgimise vahel on, et auditeerimisega tegeleb siseaudiitor ning jälgimisega ettevõtte juhatus.

Pidev auditeerimine maandab ettevõtte äririski

Üheks pideva auditeerimise valdkonnaks võiks olla näiteks kliendi maksekäitumise jooksev informatsiooni jälgimine andmebaasides, kus teatud tingimuste korral saadetakse automaatne sõnum siseaudiitorile. Nendeks tingimusteks võib olla kliendi krediitlimiidi ületamine 10% võrra, krediitlimiidi ületamine 15 päeva

jooksul, kliendilt laekumiste mittesaabumine ja samas kliendile kauba väljastamine.

Ühe tingimuse rikkumine võib olla mõistetav ja sellega tegelevad ettevõtte müügitöötajad, kuid kõigi nelja näitliku tingimuse rikkumine võib tähendada juba tõsisemat probleemi ja olla muuhulgas vastuolus ettevõtte siseprotseduuridega. Pideva auditeerimise korral tuleksid sellised rikkumised välja mitte hilisema auditi käigus, vaid kohe ning ettevõtte äririsk oleks väiksem.

Kasutades sama näidet pideva jälgimise kirjeldamiseks võiks ettevõtte juhatust huvitada informatsioon, kui

klient on krediidilimiiti ületanud 5% võrra või kui kliendi krediidilimiiti suurendatakse.

Pideva auditeerimise efektiivsust võrreldes traditsioonilise auditiga tõstab IT-lahenduste kasutamine andmete kogumiseks ettevõtte andmebaasidest ning auditi mõju suurendab auditi pidev kestvus perioodilisuse asemel. Lisaks aitab pideva auditeerimise meetodika koguda tõestusmaterjali pettuste kohta.

Kiiresti muutuv maailmas on ajakohane ja täpne informatsioon võti õigete otsusteks.

Pideva auditeerimise meetodika rakendamine eeldab sobivate IT-lahenduste olemasolu ja nende kasutuselevõtu võimekust, teadmisi ettevõtte äriprotsessidest ning neid ümbritsevatest riskidest ja tugevat kõrgema juhtkonna toetust projektile. Samuti on olulised äriprotsesside järjepidevus ning nende stabiilsus.

Pidev auditeerimine peaks ennekõike huvitama organisatsioone, kus on soov parandada olemasolevaid siseauditi protseduure ning on tõusnud vajadus täpsema ja ajakohasema informatsiooni järgi. Kiiresti muutuv maailmas on ajakohane ja täpne informatsioon võti õigete otsusteks. •

Traditsioonilist auditeerimist iseloomustavad omadused	Pidevat auditeerimist iseloomustavad omadused
<ul style="list-style-type: none">• Testimine on perioodiline – tsüklilised auditid teatud kohtades või süsteemides võivad sõltuvalt riskihinnangutest olla ainult iga kolme aasta tagant.• Kontrollide efektiivsus võib kasvada pärast auditit, kui soovitusel parendusteks rakendatakse.• Kontrollide mõju võib langeda auditite vahelisel ajal, kuna muutuvad süsteemid, inimesed ja nende käitumine.• Auditit soovitusel rakendamise kontrollimiseks on tarvis teostada järelauditeid.• Iga uue auditit korral peab audiitor protseduurid ja süsteemid uuesti endale selgeks tegema ja see on aeganõudev.	<ul style="list-style-type: none">• Testimine on tihe ja fookuseeritud – kontrollid ja operatsioonid auditeeritakse nende toimimise hetkel.• Kontrollide mittetoimimine avastatakse siseaudiitori poolt koheselt ning juhatusel on võimalus minimeerida kontrollide mittetoimimise aega.• Uusi kontrollid saab tuvastada ja jälgida nende tekkimisel, kohendades auditit lähenemisviisi muutunud oludega.• Kontrollide mõju on tagatud ja jälgitav.• Tavalisi auditit saab planeerida parema kvaliteediga andmeid kasutades.

Dividend – hea maksude optimeerimise vahend?

Joel Zernask

KPMG Baltics AS maksu- ja õigusnõustamise valdkonna juht
tel 6268 791
jzernask@kpmg.com

Aidi Kallavus

KPMG Baltics AS maksunõustaja
tel 6268 739
akallavus@kpmg.com

Sellel aastal on kohtud läbi jahvatanud mitu olulist maksukaasust. Muuhulgas käsitleti juhtumit, kus äriühingu omanik ja juhatuse liige sai tulu- ja sotsiaalmaksuga maksustatud miinimumtasu, kuigi võttis samas välja suures ulatuses dividende, millega kaasnes vaid tulumaksukohustus. Maksuhalduri seisukoht oli, et äriühing on tahtlikult sotsiaalmaksu tasumisest kõrvale hoidunud, makstes juhatuse liikme tasu asemel omanikule dividendi.

Sellise ümberhindamise võimaluse annab maksuhaldurile maksukorralduse seaduses sätestatud majandusliku tõlgendamise printsiip. Ehk maksuhaldur võib jätta maksustamisel tähelepanuta tehingu vormi, mille maksumaksja on tehingule või toimingule maksudest kõrvalehoidumise eesmärgil andnud eeldusel, et selle majanduslik sisu on tegelikult erinev.

Kohus mõõnis, et maksuhalduril on õigus majandusliku tõlgendamise printsiipi rakendada, kuid andis samas õiguse maksumaksjale, kuna maksumaksja jaoks puuduvad selged juhised tekkiva maksukohustuse suuruse määratlemiseks.

Kohtulahendi tulemusena töötas maksuhaldur välja juhendi eelnõu, mis selgitab, millistes olukordades ja kui suures osas tuleks maksta dividendi ning juhatuse liikme tasu või palka. Juhend on avalikustatud Eesti Maksumaksjate Liidu veebilehel. Ühtlasi palus mak-

suhaldur KPMG maksunõustajatel juhendit kommenteerida ning esitada ettepanekuid juhendi täiendamiseks ja korrigeerimiseks.

Olulisemad tähelepanekud uue juhendi osas

Juhend on väga üldine ning tekitab põhimõttelise küsimuse, kuidas peaksid maksumaksjad sellesse suhtuma – kas kui juhisesse või kui kohustuslikuks täitmiseks loodud dokumenti? Kindlasti ei saa antud dokument kujuneda maksumaksjate jaoks kohustuslikuks, sest maksukorralduse seaduse kohaselt on sellised juhised kohustuslikud täitmiseks eelkõige maksuhaldurile endale. Maksumaksja saab juhendiga tutvumise tulemusena mõelda läbi, kas tema olukorras võib maksuhalduri kontrolli korral probleeme tekkida.

Juhendi kohaselt peaks maksumaksja hindama, kas omanik tegutseb äriühingus aktiivselt või on passiivne. Kui

omanik täidab juhatuse liikme kohustusi ja/või tööülesandeid, tuleb talle juhendi kohaselt maksta mõistlikku tasu, mis kuulub maksustamisele lisaks tulumaksule ka sotsiaalmaksuga. Palga puhul tuleb arvestada ka töötuskindlustusmaksetega ja teatud juhtudel ka kogumispensionimakssetega (kui kohustatud isik soovib järgmisel aastal süsteemis jätkata). Ent ükski seadus juhatuse liikmele tasu maksmist ei nõua.

Uue juhendi kohaselt peab maksu- maksja leidma võrreldava olukorra ning vastavalt turul keskmiselt makstavale tasule (n-ö võrreldava hinna meetodi alusel) ka endale juhatuse liikme tasu/palka arvestama. Võrreldavate andmete leidmiseks võib ühe allikana kasutada Statistikaameti andmeid. Kui vaadata probleemi õiguslikku poolt, siis juhatuse liikme osas sätestab äriseadustik, et juhatuse liikmel on õigus nõuda mõistlikku tasu oma ülesannete täitmise eest. Arusaamatuks jääb, millistel õiguslikel alustel kohustatakse juhatuse liiget tasu võtma, kui viimane seda ei nõua? Samuti on palk palgaseaduse kohaselt poolte kokkuleppe küsimus.

Küsimust tekitab ka meetodi valik. Miks on valitud tasu suuruse määramiseks ainult võrreldava hinna meetod? Siirdehindade praktika on rahvusvaheliselt näidanud, et kõige keerulisemaks on osutunud just selle meetodi kasutamine, kuna piisavas ulatuses võrreldavaid olukordi on tihti äärmiselt keeruline või suisa võimatu leida.

Lisaks tekib küsimusi, kuidas täpselt eristada aktiivset tulu passiivsest ja kas seda peaks üldse tegema. Näiteks kui äriühingu peamine tegevusala on investeerimine (kinnisvara, väärtpaberid jne) ja igapäevase tegevuse haldamist korraldab maakler. Selliste varade ostu-müügi korral võib omaniku/juhatusel liikme roll tulu tekkimises olla minimaalne. Sarnase näite võib tuua äriühingust, mille omandis on kinnisvara (näiteks põllu- või metsamaa) ja mida renditakse välja. Omaniku ja juhatuse liikme roll tulu teenimises on peaaegu olematu. Tekib küsimus, kas ja kui palju peaks ta maksma endale juhatuse liikme tasu või palka ning kui palju võib maksta dividende? Sellistele piiripealsetele olukordadele juhend paraku lahendust ei paku. Hetkel hõlmab juhend ainult dividendi-

makseid, aga mitte muid kasumieraldisi nagu likvideerimisjaotised, kapitali vähendamine vms, kus tegelikkuses on võimalik sarnaselt dividendidele sotsiaalmaksukohustust vältida. Juhendit lugedes tekib palju küsimusi: kas maksumaksja võib olla rahulik, kui dividende ja juhatuse liikme tasu üldse ei maksta? Kas vastus on erinev, kui dividendi makstakse iga viie aasta tagant? Miks on välistatud nõukogu liikmed ja filiaali juhatajad, kuigi nende puhul võiks tekkida sarnane olukord nagu juhatuse liikmete ja töötajate puhul? Kuidas vältida topeltmaksustamist, kui äriühing maksab dividende nende kasumite arvelt, mis ta on saanud oma tütarühingult ning millede edasimaksmisel ei teki ei tulumaksuga ka sotsiaalmaksukohustust?

Oleme oma ettepanekud ja mõtted nendes küsimustes maksuhaldurile edastanud ning loodame, et juhendi lõppversioonis saavad kõik ebamäärasused täpsustatud ning juhend muutub detailsemaks, mille tulemusena saaksid maksumaksjad võimaliku revisjoni korral maksuhalduri käitumist ette ennustada. •

Värsked globaalsed uuringud võtavad luubi alla tulumaksu ja siirdehinnad

Riikide keeruline olukord peatab maksulangetamised

KPMG ülemaailmse uuringu kohaselt langes keskmine eraisiku tulumaks (*top average personal income tax*) kogu maailmas tänava keskmiselt 0,3 protsendipunkti, 2008. aasta 29,2 protsendilt 28,9-le. Ent maksude langetamise aeg on läbi saamas.

Osa riike kavatses tõsta kõrgepalgaliste eraisikute tulumaksu ning mitmed uurivad seda võimalust lähtuvalt järgmiste aastate riigieelarve ja maksumulude prognoosidest. Oma tulude suurendamiseks vaatavad valitsused just kõige kõrgema sissetulekuga maksumaksjate poole.

Kõrgeimat eraisiku tulumaksu maksavad Euroopa Liidu (EL) riikide elanikud, kuigi keskmine määr on viimase kuue aastaga langenud 41,1 protsendilt 36-le. Kõige madalam ühtne maksu määr (*flat tax*) ELis on Bulgaarias – 10 protsenti. Kõige kõrgemad eraisiku maksud on endiselt Taanis (62,3%), arvestades nii eraisiku tulu- kui ka sotsiaalmaksu.

Uuring sisaldab ka sotsiaalkindlustusmäära analüüsi. Keskenduti inimestele, kelle aasta sissetulek ületab 100 000 ja 300 000 USA dollarit. Nende puhul olid vaatluse all tulumaksu ja sotsiaalkindlustuse reaalsed tariifid. Vähemalt 100 000 dollarit aastas teenivatest töötajatest olid kõrgeimad efektiivsed maksumäärad Sloveenias (54,9%). Üle 300 000 dollari aastas teenivatel inimestel oli kõrgeim efektiivne maksu-

määr samuti Sloveenias (60,4%). Eesti oli vastav määr mõlemal juhul 20,8%. Samas tuleb silmas pidada, et erinevalt paljudest riikidest on Eestis töötaja sotsiaalkindlustus täies ulatuses tööandja kanda, mistõttu näib võrreldav protsent Eestis töötajale soodne, kuid tegelikkuses on töötajate brutopalgad tööandja poolt tasutava sotsiaalmaksu tõttu väiksemad.

Riigid huvituvad siirdehindade maksustamisest

Paljud maailma valitsused laiendavad ja tõhustavad kontrolli samasse gruppi kuuluvate firmade omavaheliste ülepiirtehingute üle, sest otsitakse uusi maksumulude allikaid, selgub KPMG siirdehindade uuringust.

Siirdehindade kontroll keskendub üldjuhul kontserni ettevõtete vahel teostatud tehingute võrdlemisele sarnaste tehingutega mitteseotud isikute vahel ehk turuväärtuses tehingutega. Kui tehingute kontsernisisene hinnastamine on turuhinnast erinev, on maksuhalduritel õigus määrata ettevõtetele juurde maksu või rakendada trahve.

Siirdehindade auditid on muutumas järjest tavapärasemaks, kuna mitmed valitsused ilmutavad aina suuremat kogemust siirdehindade analüüsimisel ning otsivad võimalusi, et kaitsta neile kuuluvat osa maksumulust.

Ühtlasi näitab uuring, et Ida-Euroopas on kasvanud huvi siirdehindade regulatsioonide kehtestamiseks pärast nendes riikidesse tehtud mahukaid in-

vesteeringuid suurkorporatsioonidelt, kes tahtsid ära kasutada madalamaid hindu ja soodsamaid maksusüsteeme.

Riikides, kus ei eksisteeri kahepoolsed maksulepingud, mis võiksid pakuda vaidlustele lahenduse, kujuneb korporatsioonidele oma siirdehindade kaitsmine äärmiselt raskeks. Tugev ja kaitsev siirdehindade poliitika ning selle korralik rakendamine muutub rahvusvahelistele korporatsioonidele iga aastaga järjest olulisemaks. Eestile olulisematest välisturgudest puudub Eestil maksuleping näiteks Venemaaga.

Ettevõtjad Kreekas, Vietnamis ja Hiinas, riikides kuhu ka Eesti firmad viimastel aastatel on investeerinud, peavad nüüd toime tulema uute või oluliselt laiendatud siirdehindade regulatsioonidega. Sama kehtib paljude teiste suuremate majanduste kohta, kus siirdehindade regulatsiooni ja maksuauditite programme täiustatakse ning uuendatakse.

Uuringud leiab KPMG kodulehelt www.kpmg.ee

KPMG jätkab Pärnu Juhtimis- konverentsi peasponsorina

Tänavuse juhtimiskonverentsi peateemaks on kannapööre juhtimismõtlemises. KPMG toetab programmi kahe päevakohase teema ning kõrgetasemeliste lektoritega.

KPMG energiasektori globaalne juht **Peter Kiss** räägib oma ettekandes **“Täispööre energiamõtlemises. Elektrivarustuskindlus Eestis pikas perspektiivis – milline tee valida?”** sellest, millised on tuleviku energiaalli-

kad ning kuidas muudatused energiaturul ettevõtjaid tarbijatena mõjutavad, milliseid ettevõtlusvõimalusi energeetikasektor pakub.

Lisaks toimub **KPMG töötuba**, mille teemaks on **restruktureerimine**. Töötoas räägitakse, kuidas parandada kontserni struktuuri kiirelt ja kuluefektiivselt ning selgitatakse, kuidas grupisise restruktureerimise käigus saavutada märkimisväärset maksukasu

ning vältida ühinemiste ja jagunemiste levinumaid murekohti. Üles astuvad **Sebastian Kellas**, KPMG OY Ab partner ja õigusnõustamisteenuste juht Helsingist, KPMG Baltics AS partner ja juhtivaudiitor **Taivo Epner**, maksu- ja õigusnõustamisteenuste juht **Joel Zernask** ning õigusnõustaja **Karen Root**.

Lisainfo: www.konverentsid.ee

Selgusid JCI Eesti 2009. aasta Väljapaistva Noore Inimese auhinna laureaadid

Laureaadid on **Sten Tamkivi**, **Kaido Hõovelson (Baruto)** ja **Mihkel Kütson**.

KPMG-l oli hea meel kaasa lüüa järjekordses Rahvusvahelise Noortekoja JCI Eesti projektis ning toetada auhindade väljaandmist. „Väljapaistva Noore Inimese konkursi parim pool on see, et tõstetakse esile inimesi, kes tegutsevad väga erinevatel elualadel. KPMG arvates tuleb väärtustada aktiivseid ning pühendunud inimesi, kes annavad oma panuse ühiskonna arengusse ning seda mitte ainult ettevõtluses,“ ütles KPMG Baltics AS tegevjuht **Andris Jegers**.

Pildil on Mihkel Kütson, Kaido Hõovelsoni ema Tiina Pudel ning Sten Tamkivi (foto: JCI Estonia)

KPMG-I oli mõnusalt golfiküllane suvi

5. juunil toimus KPMG Golf Invitational 2009 for Boutique Caprice Prizes. Vapraid sportlasi ei heidutanud vihm ega napid soojakraadid. Kuna tegemist oli järjekorras juba kolmanda

KPMG turniiriga, siis veendusime, et alus on pandud väärtuslikule traditsioonile, järgmine üritus on planeeritud juunisse 2010. •

Eesti golfiaasta üks tippsündmusi **Est AM Open 2009 by KPMG** toimus 24.-26. juulil Jõelähtme golfikeskuses. Tegemist on Baltimaade suurima turniiriga, kus võistles 110 mängijat 15 riigist. Eesti mängijaist saavutasid meestest Mark Suursalu ning naistest Annika Meos kolmanda koha, esikohtad võitsid sakslased Anthony Netto ning Franziska Neef (pildil). •

Lisainfo: www.estamopen.ee

Fotod: Mats Soomre

A Turnaround in Energy Thinking

Peter Kiss, Global Head of Power & Utilities of KPMG, writes that the security of supply is becoming an increasingly important issue in the energy industry, being an especially important issue in the Baltic region.

With regards to the electricity industry, the Baltic countries still belong to the system which integrates the transmission networks of the ex-Soviet countries.

Considering that in Estonia 93.8 percent of the power generated is produced by oil shale-fired power plants the electricity industry in Estonia is practically independent from fuel imports.

However a complete turnaround in “energy thinking” is needed in the Estonian electricity industry. It must be decided what kind of electricity generation mix is the most advantageous for Estonia. Considering the fact that planning, licensing, financing, building and commissioning a power plant takes 3-10 years this decision is urgent. The power demand can be fulfilled from several sources due to the numerous competing technologies.

The author concludes that security of supply must be the key driver of every power plant development decision in the future, the Baltic countries must cooperate with each other and all possible technological solutions should be taken into consideration.

Sandor Liive: More options for buying electricity open to enterprises

In an interview with Sandor Liive, Chairman of the Management Board of Eesti Energia (the state-owned company of production, sale and transmission of electric and thermal power), he states that transition to the open market and sustained development of new, less polluting and more economical energy production methods will be the most important issues in the Estonian power industry over the next five years.

New production methods include oil shale valuation, increasingly extensive implementation of renewable energy solutions as well as analyses undertaken for utilising nuclear energy. Definitely, expanding shale oil production is also of great importance.

On the one hand, the opening of energy markets will result in fiercer competition on the Estonian market; on the other hand, markets of other countries will also be opened to us so Eesti Energia will have the opportunity to compete in neighbouring countries.

For enterprises, the changes result in greater freedom to choose where to buy electricity. Each power company in the market will definitely do its best to introduce attractive and competitive offers. However, the open market also means that electricity prices may vary more than they used to, depending on global demand.

Restructuring can result in tax efficiency

Joel Zernask, head of KPMG's Tax and Legal Services practice, says that a frequent question arising on restructuring a business is whether the legal structure of enterprises should be changed or if it would be enough to transfer assets.*

Quite often, transferring assets could be sufficient to keep a business going, but tax benefits arising from simple legal rearrangements would be left unutilised in such a case.

As a rule, transfer of single assets is subject to value added tax (VAT) and results in tax expenses for such entities as financial institutions, insurance companies and enterprises with significant loan turnover.

Therefore, restructuring a group by either merging or demerging companies may prove considerably more profitable as no tax consequences or risks related to financing arise. Transferring assets during a merger or a division is not treated as a transaction subject to either VAT or income tax. Naturally, all transactions must be real and carried out to meet an actual target, not merely in pursuit of tax benefits. Additionally, for maximum effect, some minor rearrangements might be necessary before or during the initial stage of restructuring.

**Legal services may not be offered to SEC registrant audit clients or where otherwise prohibited by law*

IFRS for SMEs – common international accounting standard for small-sized entities

According to Eero Kaup, director of KPMG's Audit practice and member of Estonian Accounting Standards Board, in addition to our local GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) and IFRSs (International Financial Reporting Standards), another format could soon be used for preparing financial statements in Estonia – the IFRS for SMEs (IFRS for Small and Medium-sized Entities).

It is a substantially simplified version of the full set of IFRSs. For the first time in history, a common international accounting standard has been designed for use by smaller entities. The new standard allows entities to apply significantly more compact yet internationally accepted accounting principles. According to the standard, an SME is an enterprise in which there is no significant public interest. The adoption of the IFRS for SMEs will be a matter for each country to decide. The Estonian Accounting Standards Board believes that the new standard could be accepted in Estonia as the third option, in addition to the IFRSs and Estonian GAAP, and that there is no real reason to delay the decision.

Continuous Auditing enhances internal control

"The results of an international survey show that a number of senior executives use or plan to use Continuous Auditing/Continuous Monitoring methodology," write Karin Rätsep, the head of Internal Audit Services at KPMG Baltics AS, and Alar Kurvits, a junior adviser at KPMG's Risk Advisory Services practice.

Continuous Auditing (CA) is the collection of audit evidence and indicators by an internal auditor on an enterprise's IT systems, processes, transactions and controls on a frequent basis over an extended period. The main difference between CA and Continuous Monitoring (CM) is that CA is performed by internal auditors, whereas CM is a feedback system used by management.

Applying the CA methodology requires appropriate IT solutions and the capability of implementing those solutions, awareness of the enterprise's business processes and related risks, and strong support from senior management.

Most of all, CA should attract organisations that seek to improve their existing internal audit procedures and demand more accurate and updated information. In this rapidly changing world, updated and precise information is the key to effective decision making.

Dividend – an efficient tool for tax optimisation?

Joel Zernask, head of KPMG's Tax and Legal Services practice, and Aidi Kallavus, Tax manager, focus on guidelines drafted by the Estonian tax authority.*

The guidelines explain under which circumstances and in which proportion companies should pay dividends and remunerate their management board members.

According to the guidelines, if an owner of a company carries out the duties and/or assignments of a management board member, the owner has to receive reasonable remuneration that is subject to income tax as well as social tax.

Currently, the guidelines cover only dividend payments - not other profit distributions, such as liquidation proceeds or payments received upon a reduction in the capital, etc., where, as in the case of dividend payments, social tax can actually be avoided. When reading the guidelines, numerous questions arise e.g., must the taxpayer take any action when no dividends are paid and management board members are not remunerated at all? KPMG Tax professionals have communicated their opinions and suggestions to the tax authority regarding the pending guidelines. Hopefully, all existing ambiguities will be clarified and the final version of the guidelines will be more detailed and explicit.

**Legal services may not be offered to SEC registrant audit clients or where otherwise prohibited by law*

Eesti

KPMG Baltics AS
Narva mnt 5
Tallinn 10117
tel +372 6 268 700
faks +372 6 268 777
kpmg@kpmg.ee
www.kpmg.ee

Läti

KPMG Baltics SIA
Vesetas iela 7
Riia LV 1013
tel +371 6 703 8000
faks +371 6 703 8002
kpmg@kpmg.lv
www.kpmg.lv

Leedu

KPMG Baltics UAB
Vytauto 12
Vilnius LT 08118
tel +370 5 210 2600
faks +370 5 210 2659

Šauliu g.19
Klaipeda LT 92233
tel +370 46 480 012
faks +370 46 480 013
vilnius@kpmg.lt
www.kpmg.lt

Esitatud informatsioon on üldise iseloomuga ja ei ole mõeldud ühegi kindla füüsilise või juriidilise isiku probleemide lahendusena. Ehkki soovime anda täpset ja ajakohast informatsiooni, ei saa garanteerida, et esitatud informatsioon on täpne ka selle saamise hetkel või pärast seda. Ükski kasutaja ei tohiks esitatud informatsioonist lähtuda ilma konkreetse situatsiooni põhjalikul analüüsil põhineva professionaalse nõustamiseta.

KPMG ja KPMG logo on Šveitsi ühingu KPMG International registreeritud kaubamärgid.

© 2009 KPMG Baltics AS, Eesti aktsiaselts ja Šveitsi ühingu KPMG International iseseisvate tütarfirmade võrgustiku liikmesfirma. Kõik õigused kaitstud.